

«Σύγκρουση»: τοῦ Miles Maleson. (Κομεντί σέ πέντε εἰκόνες. Θέατρο «Ἀπόλλων» Μετάφρ. ἀπό τὸ ἀγγλικό Ν. Κανελλίδη).— Δέν ὑπάρχει πῶς ἀστείο πρᾶγμα ἀπὸ τὰ σοβαροφανῆ θεατρικὰ ἔργα. Βλέπεις ὅτι οἱ ἠθοποιοὶ θυμῶμον χωρὶς λόγο, ὅτι γίνονται «συγκρούσεις» ἐκεῖ ποῦ βασιλευεῖ ἡ τάξη κι' ἡ μακαριότης, κι' ἐνῶ ἀπορεῖς κι' εἶσαι ἐτοιμὸς νὰ τοὺς καθησυχάσεις καὶ νὰ τοὺς πείς ὅτι δέν συμβαίνει τίποτα τὸ σοβαρό, τοὺς βλέπεις νὰ ἐπιμένουν, νὰ θυμῶνον περισσότερο, νὰ ἀτελιπίζονται. Καὶ μόνον ἂν τύχει καὶ φθάσεις στὸ θέατρο ὅταν παίζεται ἡ τελευταία πράξη τοῦ ἔργου, τότε μπορεῖς νὰ τοὺς πιστέψεις. Βλέπεις «συγκρούσεις», συγκρούσεις, ποῦ δέν ξέρεις τίς αἰτίες τους καὶ ἔτσι δικαιολογεῖς τὴν ταραχὴ τῶν ἀνθρώπων. Ἄκριβῶς αὐτὸ πρέπει νὰ κάνει κανεὶς καὶ μὲ τὴ «Σύγκρουση» τοῦ Maleson γιὰ νὰ συμπονέσει τοὺς ἠρώες της.

Τὸ μέγαρο Μπέλλιγκτον, ὅπου προετοιμάζεται καὶ γίνεται ἡ σύγκρουση, τὸ ἐπισκέπτεται ἓνας ἄνθρωπος ποῦ πεινάει. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν κάποτε συμφοιτητὴς μ' ἓναν ἀπὸ τοὺς πῶς τακτικούς ἐπισκέπτες καὶ φίλους τοῦ μεγάρου, τὸ συνταγματάρχη Ρόναλδ Κλίβ, καὶ ἔχει μείνει τίμιος μ' ὅλη του τὴ φτώχεια.

Καὶ ὁμοῦς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, ἐνῶ μποροῦσε νὰ ζητήσει κάποιο βοήθημα ἀπὸ τὸ Ρόναλδ Κλίβ ὅποιαδήποτε ὥρα τῆς ἡμέρας καὶ σὲ ὅποιοδήποτε μέρος, παραφυλάει καὶ μπαίνει σὰν κλεφτῆς στὸ μέγαρο Μπέλλιγκτον στίς τέσσερις τὸ πρωῖ!

Τὸ μέγαρο Μπέλλιγκτον, ὅπου προετοιμάζεται καὶ γίνεται ἡ σύγκρουση, τὸ ἐπισκέπτεται ἓνας ἄνθρωπος ποῦ πεινάει. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν κάποτε συμφοιτητὴς μ' ἓναν ἀπὸ τοὺς πῶς τακτικούς ἐπισκέπτες καὶ φίλους τοῦ μεγάρου, τὸ συνταγματάρχη Ρόναλδ Κλίβ, καὶ ἔχει μείνει τίμιος μ' ὅλη του τὴ φτώχεια.

Καὶ ὁμοῦς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, ἐνῶ μποροῦσε νὰ ζητήσει κάποιο βοήθημα ἀπὸ τὸ Ρόναλδ Κλίβ ὅποιαδήποτε ὥρα τῆς ἡμέρας καὶ σὲ ὅποιοδήποτε μέρος, παραφυλάει καὶ μπαίνει σὰν κλεφτῆς στὸ μέγαρο Μπέλλιγκτον στίς τέσσερις τὸ πρωῖ!

Ὅταν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο γίνεται ἡ πρώτη ἐμφάνιση τοῦ ἀνθρώπου ποῦ ἀποτελεῖ τὴν ἀφορμὴ ὅλου τοῦ ἔργου, καταλαβαίνετε μὲ πόση εὐκολία σχηματίζεται ἡ σειρὰ τῶν γεγονότων ποῦ ὀδηγοῦν στὴ «σύγκρουση». Καὶ τὰ γεγονότα αὐτὰ ἔρχονται ἓνα-ἓνα, πλῆθουν θέση τὸ ἓνα κάτω ἀπὸ τ' ἄλλο καὶ στὸ τέλος, μὲ μιὰ γενικὴ πρόσθεση, κάνουν τὸ ἔργο.

Πρῶτα λοιπὸν μᾶς παρουσιάζεται ὁ Τόμ Σμίθ, ὁ πεινασμένος ἄνθρωπος, ἔπειτα μαθαίνουμε ὅτι ὁ Σμίθ καὶ ὁ Ρόναλδ Κλίβ γίνονται ὑποψήφιοι δύο πολιτικῶν κομμάτων, ὁ πρῶτος τῶν ἐργατικῶν καὶ ὁ δεύτερος τῶν συντηρητικῶν, παρακάτω ἡ κόρη τοῦ λόρδου Μπέλλιγκτον καὶ ἐρωμένη τοῦ Ρόναλδ Κλίβ καὶ ἡ Ντέαρ Μπέλλιγκτον ἀνακατεύεται στὰ πολιτικά, γίνεται θαυμάστρια τοῦ Σμίθ καὶ στὸ τέλος γυναίκα του. Ἡ «σύγκρουση» δηλαδὴ πραγματοποιεῖται καὶ ἀκολουθοῦν τὰ ἀποτελέσματά της. Ἡ σύγκρουση ὁμοῦς δέν ἔχει μόνον πολιτικὸ χαρακτῆρα. Ὁ πολιτικὸς ἀγῶνας τῶν δύο ὑποψηφίων, ὅταν τελιώνει τὸ ἔργο, βρῖσκεται στίς παραμονές του. Ἡ σύγκρουση εἶναι ἰδεολογικὴ καὶ ἡ νίκη ἀνή-

κει στὸ Σμίθ, ποῦ κέρδισε τὴ Ντέαρ μὲ τοὺς λόγους του καὶ τίς ἰδέες του.

Πῶς ὁμοῦς μπορεῖ ἓνας ἐργατικὸς ὑποψήφιος νὰ κερδίσει μιὰν ἀριστοκρατίσση, — ὄχι ἀπλῶς μιὰ ἀστή, — μὲ τὴν προεκλογικὴ εὐγλωττία του, μόνον ὁ συγγραφέας τοῦ ἔργου τὸ ξέρει. Πῶς ἀκόμα ἡ νέα αὐτὴ ἀριστοκρατίσση ἀγνήθησε τὴν τάξη της μέσα σὲ τόσο μικρὸ χρονικὸ διάστημα καὶ πῶς ἔγινε αὐτὴ ἡ μεταβολὴ μόνον μὲ ὥρα καὶ μεγάλα λόγια, ἐνῶ ὁ ἴδιος, ὁ Σμίθ σὲ μιὰ ἀπὸ τίς πρῶτες πράξεις τοῦ ἔργου διακήρυξε ὅτι πρέπει νὰ πεινάσει κανεὶς πρῶτα καὶ νὰ ταλαιπωρηθεῖ γιὰ νὰ καταλάβει καὶ νὰ πιστέψει στίς ἰδέες του, — καὶ τοῦτο μόνον ὁ συγγραφέας τὸ ξέρει.

Ἔστερ' ἀπ' ὅλ' αὐτά, τί νὰ ποῦμε γιὰ τὴν ἐκτέλεση τοῦ ἔργου; Σὲ παρόμοιες περιστάσεις ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ λέμε ὅτι τὸ καλὸ παίξιμο τῶν ἠθοποιῶν κράτησε ὅπωςδήποτε τὸ ἔργο. Τὸ ἴδιο θὰ μποροῦσε νὰ πεῖ κανεὶς καὶ στὴν προκειμένη περίπτωσι γιὰ τὴν κ. Κυβέλη καὶ τοὺς κ. κ. Παπαγεωργίου καὶ Μουσοῦρη. Ἄλλὰ ἡ συνήθεια αὐτὴ νομίζω ὅτι εἶναι ἓνα ὀξύμωρο πρῶτον μεγέθους. Εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχει ἐκτέλεση, — καλὴ ἢ κακὴ, ἀδιάφορο, — ὅταν δέν ὑπάρχει ρόλος, ὅταν δέν ὑπάρχει ἔργο;

π. κ.